

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 1500
KONU: Yazılı Soru Önergeleri

7/7016
7/7017
7/7018
6 NİSAN 2009
- 03/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.02.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 11812 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Hüseyin PAZARCI' ya ait 7/7016, Çanakkale Milletvekili Ahmet KÜÇÜK' e ait 7/7017 ve Manisa Milletvekili Mustafa ENÖZ'e ait 7/ 7018 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/7016 (2 sayfa)
- 2- görüş 7/7017 (2 sayfa)
- 3- Görüş 7/7018 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

7/7016

Önerge Sahibi : Hüseyin PAZARCI
Balıkesir Milletvekili

Esas no : 7/7016

Ziraat Odalarınca açıklanan verilere göre, çiftçilerimizin tarımsal verimi arttırmak üzere kullandıkları gübre fiyatları 2008 Ekim ayı itibariyle son bir yıllık gübre fiyatı artışı %98-154 oranında gerçekleşmiştir. Fiyatlardaki artış özellikle gübrenin toprağa atıldığı dönem olan Eylül-Ekim aylarında yaşanmakta; bu durum çiftçilerimizi mağdur etmektedir. Çiftçilerimizin mağduriyeti yanı sıra gübre tüketiminin düşmesi ülkemiz tarımsal üretimini de olumsuz etkilemektedir. Yine, kredi borçlarını ödeyemeyerek icraya verilen çiftçilerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bunlar ışığında;

SORU 1) Artan maliyet ve düşük ürün fiyatı sonucu giderek zayıflayan ülkemiz çiftçilerinin mağduriyetlerini gidermek üzere Bakanlık olarak ne tür tedbirler almış bulunmaktasınız?

SORU 2) Tarımı gelişmiş ülkelerdeki gübre tüketim miktarlarıyla kıyaslandığında Türkiye'de gübre tüketimin oldukça düşük kaldığı görülmektedir. Ülkemizde tarımsal verimliliği arttırmak üzere gübre destekleme yöntemlerinin işlevsel olduğunu düşünüyor musunuz? Girdi maliyetlerini azaltmak üzere gübreye uygulanan gümrük ve katma değer vergilerinde bir indirim gitmeyi düşünüyor musunuz?

SORU 3) Ağır borçlar altında ezilen çiftçilerimize kaynak sağlamak üzere KOBİ'lere sağlanan sıfır faizli kredi olanakları gibi çiftçilerimize de kredi olanağı sağlamayı düşünmekte misiniz? Çiftçilerimizin tarımsal kredi ve elektrik borçlarının yapılandırılması mümkün müdür?

CEVAP 1-2-3) Ülkemizde gübre fiyatları serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, Devletin fiyatlara herhangi bir müdahalesi söz konusu değildir. Ülkemizde kimyevi gübre fiyatları Dünya hammadde ve mamul madde fiyatları ile döviz kuruna göre belirlenmektedir. Dünya ham ve mamul madde gübre fiyatları ise arz talep ilişkisi içerisinde oluşmaktadır. 2007 yılının son çeyreğinden itibaren yeni tarım alanlarının kullanıma açılması ve enerji tarımı bitkilerinin ekimine ağırlık verilmesinden dolayı arzın talebi karşılayamaması nedeniyle Dünya ham ve mamul madde fiyatları beklenenin üzerinde artış göstermiştir. 2007 yılı ortalama FOB ton fiyatı 159 \$ olan Amonyum Sülfat gübresinin fiyatı 2008 yılında 375 \$'a, % 33 Amonyum Nitrat gübresi 204 \$'dan 355 \$'a, 307 \$ olan üre gübresi 770 \$'a ve 570 \$ olan DAP gübresinin fiyatı 1213 \$'a kadar yükselmiştir. Dünyada artan gübre fiyatları ülkemizde de fiyatların artmasına neden olmuştur. Ancak 2008 yılının Kasım ayından itibaren Dünya fiyatlarının gerilemesine paralel olarak ülkemizde de fiyatlar gerilemiş olup, geçen Mart ayına göre Amonyum Sülfat gübresinin fiyatı % 37, % 26 Amonyum Nitrat gübresinin fiyatı % 4, % 33 Amonyum Nitrat gübresinin fiyatı % 11, DAP gübresinin fiyatı ise % 27 oranında azalmıştır.

Artan gübre fiyatları karşısında çiftçilerimizin mağdur olmaması için 2005, 2007, 2008 ve 2009 yıllarında çiftçi kayıt sistemine dahil olan çiftçilere ürün gruplarına göre değişen miktarda alan bazlı destekleme ödemesi yapılmıştır. 2009 yılı mazot ve kimyevi gübre destekleme ödemeleri 23 Şubat 2009 tarihinde başlamış olup, 2009 yılında birim alana ödenen gübre destekleme ödemesinde geçen yıla oranla % 74 ila % 80 arasında artırılmıştır. 2010 yılında da çiftçilerimize alan bazlı gübre destekleme ödemesi yapılması ile ilgili Bakanlığımızın çalışmaları devam etmektedir.

Kimyevi gübreye halen % 18 KDV uygulanmaktadır. Ayrıca ithal edilen ülke ve ürüne göre değişmekle birlikte % 0 ila % 6,5 arasında gümrük vergisi uygulanmaktadır. Gümrük vergisi ve KDV oranlarının düşürülmesi gübre fiyatları üzerinde kısa vadede olumlu bir etki yapmış olmasına karşın uzun vadede fiyatlar üzerinde beklenen bir etki oluşturacağı düşünülmemektedir.

Hükümetimizce 2003 yılında öncelikle 765 bin üreticimizin 2.7 Milyar YTL'lik kredi borcunun 1.5 Milyar YTL'lik kısmı silinmiş, geriye kalan borçları yeniden yapılandırılmıştır. Bununla birlikte, 2007 yılında çıkarılan T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Kullanılan Grup Kredilerinden Doğan Kefaletin Sona Erdirilmesi Hakkında Kanun ile, müteselsil kefalet yüzünden hacze uğrayan çiftçilerin mağduriyeti giderilmiştir. 2002 yılında % 59 olan tarımsal kredi faiz oranları % 17,5'e düşürülmüştür. Bazı alanlarda sübvansiyonlu kredi kullanma imkânı getirilerek, faiz oranları % 0-13 aralığına çekilmiştir.

Faiz oranlarındaki bu düşüşle birlikte tarımsal kredi kullanımı önemli oranda artmıştır. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından;

2002 yılında 550 bin çiftçiye 529 Milyon YTL kredi kullanılmış iken, 2008 yılında 956 bin çiftçiye 8,3 Milyar YTL kredi kullanılmıştır.

Kullanılan Kredilerin geriye dönüş oranı da oldukça yüksek seviyelerde gerçekleşmiştir.

Tarımsal Kredilerin Geriye Dönüş Oranları

Yıllar	Ziraat Bankası	Tarım Kredi Kooperatifleri
2002	% 38	% 71
2007	% 97,4	% 96

Kaynak: T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği.

Bununla birlikte, 2007 ve 2008 yıllarında yaşanan kuraklıktan etkilenen çiftçilerimizin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları 1 yıl süreyle ertelenmiştir.

58, 59 ve 60. Hükümetler tarım sektörünü öncelikli sektörler arasında değerlendirmiş, sektörün tekrar büyüme ve gelişme sürecine girebilmesi için bir çok program ve projeyi uygulamaya koymuştur. Bu çerçevede;

- Borç içinde bulunan çiftçilerimiz tekrar üretime döndürülmüş,
- Tarımsal destekler 3 kattan fazla artırılmış,
- Üretimi yönlendirici desteklere ağırlık verilmiş,
- Sektörle ilgili temel kanunların önemli bir kısmı çıkarılmış,
- Teknik eleman-çiftçi arasındaki bağlar güçlendirilmiş,

2009 yılı ve daha sonraki yıllarda da tarım sektörüne özel önem verilmeye devam edilecektir. Kırsal kesimde yaşayan çiftçilerimizin hayat şartları, rasyonel politikalar uygulanmak suretiyle iyileştirilmeye çalışılacak, halkımıza güvenli ve kaliteli gıda sunmak için alınan tedbirler artarak devam ettirilecektir.